

Uchwała nr 75/2004
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z 20 października 2004 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Miejskiej w Pieńsku
nr XXII/144/04 z dnia 30 września 2004 r. w sprawie ustalenia opłat
administracyjnych za niektóre czynności urzędowe

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwała, co następuje:

§ 1.

Stwierdza się nieważność punktów 1, 4, 5 i 6 w § 1 uchwały Rady Miejskiej w Pieńsku nr XXII/144/04 z dnia 30 września 2004 roku w sprawie ustalenia opłat administracyjnych za niektóre czynności urzędowe z powodu istotnego naruszenia art. 18 i art. 19 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz.84 ze zm.)

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Rady Miejskiej w Pieńsku nr XXII/144/04 z dnia 30 września 2004 r. w sprawie ustalenia opłat administracyjnych za niektóre czynności urzędowe wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu – Zespół w Jeleniej Górze 5 października 2004 roku.

Rada Miejska w pkt 1, 4, 5 i 6 w § 1 przedmiotowej uchwały wprowadziła opłatę administracyjną między innymi od następujących czynności:

„1. nadanie numeru porządkowego nieruchomości	-	30 zł
(...)		
4. wydanie wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, od arkusza A-4	-	40 zł
5. wydanie postanowienia o zgodności proponowanego podziału nieruchomości z ustaleniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	-	50 zł
6. wydanie decyzji dot. przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	-	70 zł”.

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, rada gminy może wprowadzić opłatę administracyjną za czynności urzędowe wykonywane przez podległe jej organy, jeżeli czynności te nie są objęte przepisami o opłacie skarbowej. Przepis ten stanowi wyłączną podstawę dla ustanawiania opłat administracyjnych i jego zakres przesądza o zakresie możliwości wprowadzania takiej opłaty. Ustalając ten zakres, w każdym przypadku należy zbadać, czy dana czynność jest czynnością urzędową w rozumieniu art. 18, a jeżeli tak, to czy czynność ta jest czy nie jest objęta przepisami o opłacie skarbowej.

Zadanie związane z nadaniem numerów porządkowych nieruchomości zabudowanych oraz nieruchomości przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a także prowadzenie i aktualizowanie ewidencji numeracji porządkowej nieruchomości należy do zadań

gminy, o czym stanowi art. 47a pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 ze zm.). Działania te nie należą zatem do „spraw administracyjnych” prowadzonych w stosunku do konkretnych osób, lecz dotyczą poszczególnych nieruchomości. Co prawda czynność ta może nastąpić na wniosek, a dla obywatela mogą wynikać z niej pewne korzyści, jednak również bez wniosku obywatela obowiązkiem administracji gminnej pozostaje numerowanie nieruchomości. Zadanie to gmina powinna wykonać niezależnie od tego, jaki jest stosunek do tego działania poszczególnych właścicieli nieruchomości. Koszt tego działania powinien zatem w całości obciążać budżet danej gminy. Analogiczny pogląd wyraził Naczelny Sąd Administracyjny Ośrodek Zamiejscowy w Krakowie w wyroku z dnia 22 lutego 2000 r., sygnatura akt II SA/Kr 2421/99, opublikowany ONSA 2001/2/82. W powołanym wyroku Sąd stwierdził, że czynność polegająca na nadaniu numerów porządkowych nieruchomościom nie jest „czynnością urzędową”, o której mowa w art. 18 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Nie jest możliwe wymaganie od obywatela opłaty administracyjnej za działanie, które nie jest skierowane do niego, a jednocześnie jest ustawowym obowiązkiem organów administracji. Taki charakter ma „nadanie numeru porządkowego nieruchomości”.

Rada Miejska w § 1 pkt 4 przedmiotowej uchwały wprowadziła opłatę administracyjną za wydanie wyrysów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzależniając jej wysokość od liczby stron (40 zł od arkusza A-4). Naruszone zostały tym samym postanowienia art. 19 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych w związku z obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 31 października 2003 r. w sprawie wysokości górnych stawek kwotowych w podatkach i opłatach lokalnych (MP Nr 51, poz. 804). Górna granica stawki kwotowej opłaty administracyjnej, o której mowa w art. 19 pkt 1 lit. d ustawy o podatkach i opłatach lokalnych nie może przekroczyć kwoty 193,31 zł. Ustalenie stawek opłaty administracyjnej w sposób przyjęty w przedmiotowej uchwale mogłoby doprowadzić do przekroczenia tej granicy. Ponadto należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717), wysokość opłaty za wypisy i wyrysy z planu zagospodarowania przestrzennego powinna odpowiadać poniesionym kosztom przygotowania wypisów i wyrysów.

Określenie przez Radę Miejską w § 1, pkt 5 uchwały opłaty administracyjnej za wydanie postanowienia o zgodności proponowanego podziału nieruchomości z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w sposób istotny narusza postanowienia art. 18 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. g ustawy z dnia 9 września 2000 r. (Dz.U. Nr 86, poz. 960 ze zm.) o opłacie skarbowej. Zgodnie z cytowanym przepisem, nie podlegają opłacie skarbowej czynności urzędowe w sprawach załatwianych na podstawie przepisów o gospodarce nieruchomościami. Do przepisów takich należy ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. Nr 46, poz. 543 ze zm.), która w art. 93 ust. 4 i ust. 5 zawiera regulacje dotyczące podejmowanych czynności urzędowych kończących się wydaniem przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta opinii, w formie postanowienia, o zgodności proponowanego podziału nieruchomości z ustaleniami planu miejscowego. Dlatego też czynności takie nie mogą być obciążone opłatą administracyjną, wprowadzoną przez radę na podstawie art. 18 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Wprowadzona przez Radę Miejską w § 1 pkt 6 uchwały opłata administracyjna dotyczy decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wydawanych przez burmistrza w wykonywaniu ustawy z dnia 26 lipca 2001 r. o nabywaniu przez użytkowników wieczystych prawa własności nieruchomości (Dz.U. Nr 113, poz. 1209 ze zm.). Stosownie do postanowień tej ustawy osoby fizyczne, spełniające ustawowo określone warunki, nabywają z mocy prawa własność nieruchomości, po przeprowadzeniu określonego rozporządzeniem Ministra Skarbu Państwa z 25 listopada 2003 r. w sprawie szczegółowego trybu wydawania decyzji o nabyciu przez użytkowników wieczystych prawa własności nieruchomości zabudowanych na cele mieszkaniowe lub stanowiących

nieruchomości rolne (Dz.U. Nr 205, poz. 1991) postępowania, niewymagającego założenia wniosku przez osobę uprawnioną. Nabycie prawa własności nieruchomości następuje z dniem, w którym decyzja staje się ostateczna. Nabycie tego prawa jest nieodpłatne. Ustawodawca zwolnił ponadto nabywcę własności nieruchomości od ponoszenia opłat sądowych z tytułu złożenia i wpisu do księgi wieczystej prawa własności nieruchomości nabytych na podstawie powyższych decyzji i zobowiązał do ich pokrywania Skarb Państwa. Także koszty pomiarów oraz opracowań geodezyjnych i kartograficznych związanych z postępowaniem w sprawie wydania decyzji pokrywa Skarb Państwa, bez względu na to, czy przedmiotem uwłaszczenia są grunty stanowiące własność Skarbu Państwa czy jednostek samorządu terytorialnego. Oznacza to, że nabywanie przez osoby fizyczne prawa własności nieruchomości na podstawie powołanej wyżej ustawy nie może być obciążone opłatami o charakterze publicznoprawnym. Obciążenie nabywców obowiązkiem wniesienia opłaty administracyjnej za nabywane *ex lege* prawo własności oznaczałoby w istocie nałożenie obowiązku „kupna” prawa własności, co byłoby sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym.

Biorąc powyższe pod uwagę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu stwierdziło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę Radzie Miejskiej w Pieńsku przysługuje skarga, którą wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu ul. Świętego Mikołaja 78/79, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszej uchwały.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

/-/ dr Bogdan Cybulski